

Διευθυντής Γ. Ι. ΔΕΛΕΑΚΙΣ Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΤΟΠΧΑΝΑ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ΑΟΡΑΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Ἐν μέσῳ τοῦ 17ου αἰῶνος ὑπῆρξε περίοδος ἐνδόξου κατακτήσεως ὁ.ά τινος ὑψηλᾶς καὶ ὑπερφυσικᾶς σκέψεως τοῦ ἀνθρωπίνου νοός. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐποχῇ ὁ Γάλλος Descartes ἐν Ἀμστελδοδίμῳ ἐδημοσίευσεν τὴν ἀθάνατον εἰσήγησίν του ἐπὶ τῆς μεθόδου, ἥτις ἀποτελεῖ τὰς βάσεις τῆς νέας φιλοσοφικῆς σταδιοδρομίας ἐξ ἧς ἠντλήσαν τερποὺς πᾶσαι αἱ ἐπιστῆμαι, ἰδιαίτατα δὲ αἱ φυσικαὶ καὶ ἰατρικαὶ. Συγχρόνως ὁ Ὁλλανδὸς Swammerdan συνέγραψε τὸ βιβλίον τῆς φύσεως, διὰ τοῦ μικροσκοπίου τῆς χειρὸς ἀνακαλύπτων νέους κόσμους καὶ νέαν χαράξας ὁδὸν πρὸς σπουδὴν τῶν **ἀοράτων ὄντων**, ἅτινα ἡ πολυμήχανος φύσις περιέχει.

Θὰ σπουδάσωμεν ἐνταῦθα τὰ εἰς μίαν σταγόνα ὕδατος μικροσκοπικὰ φαινόμενα καὶ ἵνα ἡ ἐξέτασις ἡμῶν αὕτη εἶναι ἐνδιαφέρουσα, δεόν νὰ λάβωμεν τὸ ὕδωρ ἐκ τέλματός τινος καὶ ἐπομένως σεσηπὸς καὶ ἀκαθάρτον. Τὰ τοιαῦτα ὕδατα βρῖθουσι μεγαλοβίων ὑδροβίων καὶ ὑδροποταμίων πληθυσμῶν, τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς, τούναντίον θὰ ἀναζητήσωμεν μικροσκοπικῶς τοὺς μικροβίους πληθυσμούς, τοὺς ἀοράτους διὰ τοῦ ἀδυνάτου ὀφθαλμοῦ καὶ δὲν θὰ περιγράψωμεν οὔτε τὰ ἐκείσε παθογόνα μικροβία, ἅτινα ἡ ἱατρικὴ μικροβιολογία σπουδάζει. Ἐνταῦθα ἡ συγγρητικὴ Ἀνατομοεντολογία κυρίως ἐνδιαφέρει ἡμᾶς καὶ θὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς ἐρεῖνας τοῦ μεγάλου Βέλγου σοφοῦ Van Beneden, τὰς παρατηρήσεις

καὶ ἐργασίας του ἐπὶ τοῦ ζιτήματος τούτου. Οἱ ἀόρατοι ὑδροβίοι ὑπάρξεις εἶναι ἐκ τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως, αὗται ποικίλλουσι τῷ σχήματι καὶ ὑπάρκουν εἰς ἀναγεννήσεις καὶ μεταπλάσεις ἐν τῇ αἰωνίᾳ τοῦ χρόνου ἐργασία ὥστε οἱ φυσιοδίφαι ἐποίησαν πολλὰς καὶ διαφόρους περιγραφάς, οὐδὲν τὸ κοινὸν ἐχούσας. Οὔτω θὰ ἴδωμεν διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐν τινι σταγόνῃ ὕδατος πάντα ἃ ἀπεικονίσματα τοῦ ὑποσθληνίου κόσμου, τοῦ τε ζωϊκοῦ καὶ φυτικοῦ, θὰ ἴδωμεν διάφορα ζῶα τετράποδα, ἐρπετά, πτηνὰ, τέρατα, ἔντομα, ἰχθύς, δένδρα, θάμνους καὶ ἐν γενεῇ φαινόμενα, ἅτινα ὁ ἀνθρώπινος νοὺς ἀδυνατεῖ νὰ περιγράψῃ. Ἀεὶποτε ἀπαντῶμεν ἐν τῇ μικροσκοπικῇ ταύτῃ παρασκευῇ στρογγύλα σώματα μονάδας ἀεικίνητα, μολονότι οἱ πλέον ἐμπειεῖς φυσιοδίφαι οὐδὲν κινήτηριον ὄργανον ἀνεκάλυψαν.

Τὰ διάφορα ταῦτα ὄντα εὐρίσκονται ἐν διηκεῖ πάλῃ καὶ σπαραγμῷ, κατατρωγόμενα καθ' ἑαυτὰ καὶ ἀναγεννώμενα οὔτω βαθμιαίως καὶ αὐτομάτως. Βλέπομεν στρατόπεδα ἔνθα καταστροφεῖς, δῆμοι καὶ θύματα μαίνονται φρικῶδες, κατασπαράσσονται τῶσον ταχέως, ὥστε ὁ πλέον διορατικὸς ὀφθαλμὸς ἀδυνατεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τὰς καταστροφὰς καὶ νὰ προσδιορίσῃ τίς τρώγει καὶ ποῖος τρώγεται. Ἔχετε πανδαμνίας κινήσεις περιστροφικὰς καὶ ἐκθράσεις ἐμψύχων ὄντων καὶ ἐὰν συνειθίσωμεν νὰ κρατῶμεν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς ἐν τῷ φανόπτη τοῦ μικροσκοπικοῦ ὀρῶντος προσπίπτει ἐπὶ τοῦ διαμέσου τείχους τοῦ ἀλείρου διὰ μεγαλυτέρου φακοῦ τελεία ἀπεικόνισις τῶν ὄντων ἐκείνων καθ' ἕκαστον καὶ βλέπομεν συλλογὰς διαφόρους ὑπερφυσικὰς μηδὲν τὸ

„ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ“

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἑτησία συνδρομὴ) Ἑσπερικοῦ δρ. 5
 προπληρωτέα) Ἑξωτερικοῦ » 7

κοινὸν ἐχούσας μετὰ τῆς ἀνθρωπίνης τοιαύτης εἰς ἡν ἀνήκομεν, αἵτινες εὐλόγως ἐπωνομάσθησαν ὑπερσεληνία ὄντα. Μεγάλοι παρατηρηταὶ ἐφαντάσθησαν ὅτι τὰ τοιαῦτα ὄντα δύνανται καταταχθῶσι εἰς τὸ φυσικὸν βασίλειον, ἀλλ' ὁ τῆς δικαιοσύνης ἀλάνθαστος ὀφθαλμὸς, τὸ μικροσκοπίον, εἰς χεῖρας πειραματιστῶν αὐθεντικότητος ἀναμφισβητήτου, ἔδειξεν ὅτι τὰ ὄντα ταῦτά εἰσι ζωικά καὶ ἐκάστη μικροσκοπικὴ μάζα δι' ὅχι χιλιοστὰ τοῦ χιλιομέτρου ἔχει ἴδιον καὶ αὐτοτελὲς σῶμα ζωικὸν καὶ διερχόμενον δι' Ὀβιδίων μεταμορφώσεων ἐν τῇ γυνίῃ σφαίρᾳ πολλαπλασιάζεται, διαθερμαινόμενον δὲ ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων κατακτᾷ ἔρωτα ἀπεριόριστον πρὸς τὸ κινεῖσθαι. Ἐν τῇ τοιαύτῃ καταστάσει τῶν πραγμάτων τὸ μικροσκοπίον δὲν ἔλυσεν πάσας τὰς σχολιάσεις τῶν παρατηρητῶν καθ' ὅτι ταῦτα μὲν εἰσι ὄντα ζωικά, ὄντα τοῦ ὑπερσεληνίου κόσμου, εἰσέτι ἄνευ ὀνόματος, ἄνευ ταξινομήσεως, ὄντα ἄγνωστα παρελθόντος καὶ μέλλοντος, σχηματιζόμενα αὐτοφύτως καὶ διαφωνιζόμενα ἐπ' ἄπειρον.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπάρχουσι σχέσεις στεναὶ μετὰ τοῦ μικροπαθολογικοῦ κόσμου ἀλλ' ὑπάρχουσι κενὰ ἀχανῆ, νύξ βαθεῖα, εἰσέτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ του, ὑπάρχουσιν ὅμως ἐλπίδες μεγάλαι ὅτι αἱ μέλλουσαι γενεαὶ θὰ εὐτυχίσωσι νὰ ἀνεύρωσι κάτι τι τὸ πλεον συστηματικὸν καὶ ἐνδιαφέρον ἐν τῇ ἐρευνῇ τοῦ ἀοράτου τούτου κόσμου καὶ ἐπομένως τὴν ἀλήθειαν.

Τὸ μικροσκοπίον ἀνέφξε τὴν θύραν τῶν ἀνεξερευνήτων τῆς φύσεως μυστηρίων, ἐνθα κεῖνται ἄπειροι ἐφευρέσεις, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν εἶναι οὐδὲν ἕτερον ἢ ἀτελὲς καὶ ἐλλειπὲς ἀπομίμῃσι τῶν ἀκαλύπτων αὐτῆς τῆς φύσεως. Ἐὰν οἱ περὶ τὴν μηχανικὴν εἶχον τὴν εὐφύιαν νὰ καταστῶσι διδάκτορες τῆς ζώσης καὶ ἐμφύχου μηχανικῆς, θὰ εὕρισκον ἐν τῇ μυρία καὶ τῇ ἀράχνῃ σχέδια μεγαλοπρεπῆ καὶ λίαν ἐνδιαφέροντα, ἅτινα ἀπασχόλησαν ἐξόχους ἀνδρας τῶν τεχνῶν καὶ διακεκριμένους μηχανικοὺς ὡς ὁ Strauss Durkheim ἐπὶ τριακονταετίαν πρὸς σπουδὴν τῆς ἀντλίας τῶν μυιῶν! ὅστις ἀποθνήσκων ἔλεγε «κατηνάλωσα πολὺτιμον χρόνον ἐπὶ ματαίῳ μὲ ἐξισώσεις καὶ συλλογισμοὺς καὶ ἰδοὺ δὲν ἔχω πλεον καιρὸν ἵνα ἐπασχοληθῶ εἰς τὴν ἀπλὴν ἀπομίμῃσιν τῶν ὁσων ἢ φύσις πρὸ ἡμῶν ἐφεῦρε».

Ἐν Κολυβαρίῳ

Σ. ΜΑΝΤΟΝΑΚΗΣ

ἱατρὸς

Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΟΠΛΙΣΜΟΣ

«Καὶ τῶν δούρων τιμιώτατα αὐτοῖς
 [τοῖς Κρησίν] εἶνε τὰ ὅπλα».

Στράβων

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 16ου φυλλαδίου)

6. — Ἀπὸ τοῦ 17ου αἰῶνος μέχρι σήμερον.

Κατὰ τοὺς ἀνωτέρω μνημονευμένους πολέμους ἐστρατολογοῦντο οἱ Κρητες ἐπὶ μισθῷ, ὡς ρητῶς ἀναγράφεται ὑπὸ Θουκυδίδου καὶ Παισανίου. Τοῦτο δὲ μαρτυρεῖ καὶ ὁ Στράβων ὡς ἔξῃς: «συχνοὺ δὲ ὄντος ἐν αὐτῇ (τῇ Κρήτῃ) τοῦ μισθοφορικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ πλήθους...». Εὐλόγως ἄρα κατεκρίθη ὡς μία τῶν ἀφορμῶν τῆς παρακμῆς τῶν ἀρχαίων Κρητῶν ἡ ἐμμισθος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τῶν ὑπὸ ἀλλοδαπὰ ἔθνη, τὰ ὅποι', ὡς εἶδομεν, προετίμων αὐτοὺς ὡς ἐπιτηδαιστέρους τοξότας.

Ἐπεὶ πάντας τοὺς ἄλλους νησιώτας ἐφημίζοντο οἱ Κυδωνιάται ὡς τοξόται περίφημοι· ἐφ' ᾧ καὶ ἔλεγον διὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ὃν καὶ ἀπετύπων ἐν τοῖς νομίμασιν αὐτῶν «εὔρετὴν τοῦ τόξου γενόμενον, διδάξαι τοὺς ἐγχωρίους τὰ περὶ τὴν τοξείαν, ἀφ' ἧς αἰτίας μάλιστα παρὰ τοῖς Κρησίν ἐξηλώσθαι τὴν τοξικήν».

Ποικίλαι ὑπάρχουσι γινῶμαι ποῦ κατεσκευάζοντο τὰ καλύτερα τόξα. Οἱ μὲν ἀναφέρουσιν, ὅτι πρὸ πάντων οἱ Ἐλύριοι εἰς τὰ δυτικὰ καὶ οἱ Τυλλισιοὶ εἰς τὰ ἀνατολικά τῆς Κρήτης κατεσκευάζον ἐκ τῶν τεραστίων κεράτων τῶν αἰγάγων ἐπὶ τε χρῆσει ἰδίᾳ καὶ δὴ καὶ ἐμπορίᾳ τὰ περίφημα ἐν τῇ ἀρχαιότητι τόξα, τὰ καὶ Κυδωνία καλούμενα· οἱ δὲ θεωροῦσι κάλλιστα τὰ τῆς Γορτύνης, καλούμενα Κάλαιος τῆς Γορτύνης· καὶ ἄλλοι ποιοῦνται μνείαν τῶν Κεράτων τῆς Κυδωνίας, ἐννοοῦντες τὰ ἐπεξεργαζόμενα ἐν Κυδωνίᾳ. Ὑπάρχει δὲ νόμισμα τῆς Κυδωνίας εἰκονίζον πολεμιστὴν τείνοντα νὰ τανύσῃ τὸ εἰς χεῖράς του τόξον.

Τὰ βέλη ἐλέγοντο, ὡς προεῖρηται, ὅσται, ἔτι δὲ Κρητικά, Ταχέα καὶ Κοῦφα· τὸ τόξον ἐλέγετο καὶ Σκύθαξ.

Γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ὑπῆρχον δύο σχήματα τόξων, τὸ ἐκ δύο κεράτων Ἑλληνικόν, οἷα ἦσαν συνήθως καὶ τὰ Κρητικὰ, καὶ τὸ ἡμικυκλικὸν Σκυθικόν ὑποθετόν, ὅτι τὸ Κρητικὸν ὠνομάσθη Σκύθαξ ἀπὸ τοῦ Σκυθικοῦ, ἀλλ' ὅμως τὸ Κρητικὸν ἦτο τὸ περιφημότερον.

Τὸ λεγικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας διαλαμβάνει ἐν τῇ λέξει τόξον, ὅτι ὡς τοξόται διέπρεπον μᾶλλον οἱ Σκυθαὶ καὶ οἱ Πάρθοι, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσι πρὸ πάντων οἱ Κρητες· ἐν δὲ τῇ λέξει ὅπλα περὶ τοξοτῶν τε καὶ βελῶν γενικώτερον, ὅτι οἱ περιφημότεροι τῶν τοξοτῶν ἦσαν οἱ Κρητες, ἀλλὰ τὰ βέλη τῶν Περσῶν ἦσαν ἐντελέστερα.

Ἡ τοιαύτη γνώμη ἀπορρέει προδήλως ἐκ τοῦ Ξενοφώντος, ὁ ὅποιος ἀναφέρει «οἱ πολέμιοι (Πέρσαι) τοξεύουσιν ὅσον οὔτε οἱ Κρητες ἀντιτοξεύειν δύνανται» καὶ περαιτέρω «οἱ τε γὰρ Κρητες βραχύτερα τῶν Περσῶν ἐτόξευσον καὶ ἅμα φιλοὶ ὄντες εἰσω τῶν ὅπλων κατεκέχλειντο».

Περὶ σφενδονητῶν Κρητῶν δὲν εὗρον πληροφορίας εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς· εἶδον ὅμως πολλάκις μολύβδινα βλήματα σφενδόνης δύο σχημάτων, τὸ ἐν ἀμυγδαλοειδὲς φέρει ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς παρειᾶς ἔκτυπον τὴν λέξιν Πολυρ-

ρήνη ἢ Πολυρρήνιον, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ἔκτυπον κεφαλὴν βοός, τὸ ἐμβλημα τῆς Πολυρρήνης καὶ τὸ ἕτερον εἶναι τετράγωνον τραπεζοειδές. Ἐν τοιοῦτο κατέχω. Ἀμφοτέρω δὲ ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἀσφαλὲς πειστήριον περὶ τῆς χρήσεως τῆς σφενδόνης ἐν Κρήτῃ.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω μνημονευμένων ὅπλων ἐφεῦρον οἱ Κρήτες τὸν λεγόμενον Σκορπίον, ἦτοι μηχανὴν πολεμικὴν, εἶδος μικροῦ καταπέλτου δι' ἓνα ἄνθρωπον πρὸς ἐκτόξευσιν πολλῶν βελῶν συγχρόνως καὶ μολυβδίνων σφαιρῶν, τὸ ὄνομα ὡς θανατηφόρος λαβοῦσα ἐκ τοῦ ὁμωνύμου δηλητηριώδους ζώου.

Τὰς πληροφορίας ταύτας κυρεῖσι διάφορα ὅπλα ἀνευρισκόμενα κατὰ τὰς ἐν Κρήτῃ ἀνασκαφὰς καὶ εἰκονιζόμενα ἐπὶ Κρητικῶν μνημείων, ἦτοι: Ἐπιθητικά δόρατα, πελέκεις, τόξα, ξίφη κοινὰ καὶ ἐγχειρίδια χρυσοῦλα, φέροντα ἐγχύρακτον χρυσὴν ἐπένδυσιν κατὰ τὴν λαβὴν—καὶ Ἀμυντικά θώρακες μεταλλικοί, φολλιδωτοὶ ἢ κροσσωτοὶ εἰς τὸ κάτω μέρος—Μίτρα, ἦτοι χαλκοῦν ἔλασμα προφυλάττον τὸ ἐμπροσθεν κάτω μέρος τῆς κοιλίας, τὸ μὴ καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ θώρακος—Κράνη μεταλλικά Ἀττικοῦ σχήματος, ἀφαλα καὶ ἄλοφα, ἀλλὰ μὲ τὰ κινητὰ παραρτήματα, τὰ καλύπτοντα τὸν ἀρχέν, τὰς γνάθους καὶ τὸ μέτωπον—Καὶ Ἀσπίς, ἦτοι μέγας καὶ ποδηνεκὴς θυρεός, καλύπτων ὅλον τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῶν ἀστραγάλων καὶ ἀποτελούμενος ἐκ σκελετοῦ (πιθανῶς ξύλου ἢ πλέγματος) καὶ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τανυομένου βρείου δέρματος, ὡς φαίνεται ἐπὶ εἰκόνος ἀγγείου ἐκ τῆς κάτωθι κρεμαμένης μικρᾶς οὐράς.

Ἔτι καὶ τὸ κεφάλαιον: Περὶ στρατιωτικῆς ἀγωγῆς, λατρείας τῶν ὁπλίων, ἐφοδίων τῶν μαχητῶν καὶ διακόσμου τοῦ ὁπλισμοῦ.

Γ. Ἰακ. Καλαϊδάκης

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΑ

ΠΕΡΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 16 φυλλαδίου καὶ τέλος)

Οἱ ἐπὶ τῶν ὁρίων βοηθοῦσι τὸν διαιτητὴν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παιδιᾶς· δύνανται δὲ οὗτος νὰ προσλάβῃ καὶ συμπληρωτικούς ἐπὶ τῶν γραμμῶν τοῦ τέρματος. Ἄν δὲ τις τῶν ἐποπτῶν τούτων δὲν ἐκπληροῖ τελείως τὰ καθήκοντά του διὰ μεροληψίαν, ἀνικνότητα ἢ οἰονδήποτε ἄλλον λόγον, δύναται ὁ διαιτητὴς νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ, γνωρίζων τοῦτο ἐν καιρῷ εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐπιτροπὴν.

Ὅταν κέρδος τι εἶναι ἀμφισβητήσιμον, ἡ σφαῖρα θεωρεῖται ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ ἡ παιδιὰ ἐξακολουθεῖ μέχρις ὅτου ληφθῇ ὀριστικὴ ἀπόφασις περὶ τοῦ κέρδους.

Ἐν περιπτώσει προσωρινῆς διακοπῆς τῆς παιδιᾶς, ἂν ἡ σφαῖρα δὲν ὑπερέβῃ τὰς γραμμὰς τῶν ὁρίων ἢ τὰς τοῦ τέρματος, ἡ παιδιὰ συνεχίζεται ὡς ἐξῆς. Ὁ διαιτητὴς ἀναρρίπτει ταύτην ἀπὸ τοῦ σημείου ἐνθα αὕτη εὑρίσκειτο κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διακοπῆς· οὐδεὶς δὲ τῶν παικτῶν δύναται νὰ τὴν λακτίσῃ πρὶν αὕτη ἐγγίσῃ τὸ ἕδαφος. Ἄν ἐν τῇ περιπτώσει

ταύτῃ ἡ σφαῖρα ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων, πρὶν ἢ παιχθῇ, ὁ διαιτητὴς ἀναρρίπτει αὐτὴν ἐκ νέου.

Ἐν περιπτώσει παρὰ βλάπτης τινος παρὰ χωρεῖται ἐλεύθερον λάκτισμα ἀπὸ τοῦ σημείου ἐνθα ἐγένετο ἡ παρὰ βλάπτης εἰς τὴν ἀντίθετον τῆς σφαλοῦσης ὁμάδος.

Ἄν παίκτης τις παραβῇ ρητὰς διατάξεις ἐκ τῶν ἀνω ἀναφερομένων, ὁ διαιτητὴς παραχωρεῖ εἰς τοὺς ἀντιπάλους ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα, διδόμενον ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐπανορθωτικῆς περιοχῆς ἐνθα ἐγένετο τὸ λάθος καὶ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους. Πάντες οἱ παῖκται πλὴν τοῦ τερματοφύλακος καὶ τοῦ δίδοντος τὸ ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα εὑρίσκονται ἐκτὸς τῆς ἐπανορθωτικῆς περιοχῆς· ὁ δὲ τερματοφύλαξ πρέπει νὰ περιορίζεται ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ τέρματος.

Ἡ σφαῖρα λακτίζεται πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός· εἶναι δ' ἐν ἐνεργείᾳ εὐθύς ὡς λακτισθῇ καὶ δύναται νὰ κερδηθῇ τέρμα διὰ τοιοῦτου λακτίσματος. Ἄλλ' ὁ παίκτης ὅστις ἔδωκε τὸ ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα, δὲν δύναται νὰ λακτίσῃ ἐκ νέου τὴν σφαῖραν, πρὶν αὕτη λακτισθῇ ὑπὸ τινος τῶν ἄλλων παικτῶν.

Ἄν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπιβάλῃ, ἡ διάρκειά τῆς παιδιᾶς παρατείνεται διὰ νὰ δοθῇ τὸ ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα.

Ἐλεύθερον λάκτισμα παραχωρεῖται εἰς τὴν ἀντίθετον ὁμάδα, ἂν κατὰ τὸ ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα ἡ σφαῖρα δὲν ἐλακτίσθῃ πρὸς τὰ ἐμπρός ἢ ἐλακτίσθῃ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ παίκτη πρὶν ἢ λακτισθῇ ὑπὸ τινος τῶν ἄλλων παικτῶν.

Σημειώσεις.

Α'. Εἶναι ἐκτὸς παιδᾶς πᾶς παίκτης εὐρισκόμενος πρὸ τῆς σφαίρας καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη λακτίζεται ὑπὸ τινος παίκτη τοῦ αὐτοῦ ὁμάδος ἐκτὸς ἂν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀντιπάλου τέρματος εὐρίσκονται πρὶς τοῦλάχιστον ἀντίπαλοι παῖκται.

Δὲν εἶναι δὲ ἐκτὸς παιδιᾶς.

1. Ἄν τρεῖς ἀντίπαλοι παῖκται εὐρίσκονται πληροῖσι τὸν τούτου πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν τέρμα.

2. Ἄν ἡ σφαῖρα ἐλακτίσθῃ ἐσχάτως ὑπὸ ἀντιπάλου παίκτη.

3. Ἄν ἀκολουθῇ οὗτος παίκτην τῆς αὐτῆς ὁμάδος παίζοντα τὴν σφαῖραν.

Ὁ ἐκτὸς παιδιᾶς παίκτης δὲν δικαιούται δι' οἰονδήποτε λόγον νὰ παρεμποδίσῃ παίζοντα ἀντίπαλον.

Β'. Οἱ ἐπὶ τῶν ὁρίων δύνανται νὰ ἐρωτηθῶν ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ καὶ γνωματεύσωσιν ἂν κερδηθῇ τέρμα ἢ ὄχι.

Γ'. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀρίστεισι τῶν σφαιρῶν τῶν γωνιῶν ὅπως διευκολυνθῇ τὸ γωνιστὸν λάκτισμα.

Δ'. Ἄν ὁ τερματοφύλαξ ἀνικαισιμῶς χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐδοκιμασθῇ περὶ τούτου ὁ διαιτητὴς καὶ ἂν ὁ διορισθεὶς νέος ἐγγίσῃ τὴν σφαῖραν διὰ τῶν χειρῶν ἐντὸς τῆς ἐπανορθωτικῆς περιοχῆς, παρέρχεται εἰς τὴν ἀντίπαλον ὁμάδα ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα.

Ε'. Ἐπίσεως καλεῖται ἡ διὰ τῶν χειρῶν (ἀγκῶνος βραχίονος) παρεμποδισὶς παίκτη τινός. Ἄν τὸ ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα δὲν ἐδόθῃ κανονικῶς, ὁ διαιτητὴς διατάσσει νῦν ἐπανάληψιν ἢ καὶ τρίτην μέχρις ὅτου δοθῇ τοῦτο συμφωνῶς τοῖς οἰκείαις διατάξεσιν.

Ἄν κατὰ τὴν χάριν τοῦ ἐπανορθωτικοῦ λακτίσματος παρῇ τὸν χρόνον τῆς παιδᾶς, ἡ σφαῖρα, πρὶν δέλθῃ εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ τέρματος, ἐγγίσῃ τὸν τερματοφύλακα, τὸ τέρμα τοῦτο καταλογίζεται ὡς κερδηθέν.

Τὸ ἐπανορθωτικὸν λάκτισμα παραχωρεῖται μόνον διὰ τὰ κατωτέρω ἐπὶ τὰ σφάλματα ὅταν ταῦτα γίνονται ἐκ προθέσεως ὑπὸ παίκτη τῆς ἀμυνομένης ὁμάδος καὶ ἐντὸς τῆς ἰδίας ἐπανορθωτικῆς περιοχῆς.

1. Περιπολὴ ἢ ὑποσκελισμὸς κατ' ἀντιπάλον.

2. Κτύπημα κατ' ἀντιπάλον.

3. Ἐφόρμησις κατ' ἀντιπάλον.

4. Κράτημα τῆς σφαίρας διὰ τῶν χειρῶν.

5. Κράτημα τοῦ ἀντιπάλου διὰ τῶν χειρῶν.

6. Ὡθισμὸς ἀντιπάλου.

7. Ἐπίθεσις ἐκ τῶν ὀπισθεν κατ' ἀντιπάλον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ

Ευάρεστον ἑκπλήξιν μᾶς ἐπεφύλασσε τώρα εἰς τὴν λήξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους τὸ Ἀνώτερον Παρθεναγωγεῖον τῆς πόλεώς μας, μὲ τὴν ἐκθεσιν τῶν χειροτεχνημάτων τῶν μαθητριῶν του.

Ἐκεῖ εἰς μίαν εὐρείαν αἰθούσαν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τὴν ἐξωτερικὴν θέαν πλὴν ἡρειπωμένου ἔσθλι καταστήματος παρὰ τὴν Τριμάρτυρα, ἔχουν ἐκτεθῇ μετὰ περισσῆς φιλοκαλίας ταξινομημένα χειροτεχνήματα λεπτοτάτης ἐργασίας καὶ ἀπαραμίλλου γούστου, τὰ ὅποια ὅλοι πρέπει νὰ ἴδουν διότι ἀξίζουν τὸν κόπον.

Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσῃ τις ἕως ἐκεῖ πρέπει προηγουμένως νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν πνευματικόν του, διότι κατ' ἀνάγκην θὰ διέλθῃ, ἐπισκεπτόμενος τὴν ἐκθεσιν, ἀπὸ τὰ στενὰ τῆς Σκύλλης καὶ τῆς Χάρυδδος.

Τὸ μεγαλοπρεποῦς θέας κατάστημα ἂν ἀπατήσῃ τὸν ἐπισκέπτην καὶ εἰσέλθῃ χωρὶς ποδοσκοπήσεις τοῦ ἀπατηλοῦ θαπέδου, πάντως θὰ ἀνατραπῇ μετὰ τὸ πρῶτον ἢ δεύτερον βῆμα ἀπὸ τὰ ἀναφυόμενα ὡς οἱ δράκοντες τοῦ Ἰάσωνος μαγικά ἐμπόδια. Καὶ ἂν σωθῇ ἀπὸ τὸν ὑποπόδιον κίνδυνον ἐκ τῆς αἰωρουμένης στέγης ἀδύνατον ν' ἀπεφύγῃ τὸν ἐπικρεμῆμενον κίνδυνον, χάρις εἰς τὴν ἀσύγνωστον ἀδιαφορίαν τῶν ἀρμοδίων.

Ἄλλ' εὐτοχῆς ὅστις κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς μυθολογικῆς ἐστολισμένης αἰθούσης, διότι ἀμέσως ἀντιλαμβάνεται ὅτι εὐρίσκεται εἰς κόσμον ὅπου ἡ δύναμις τοῦ ωραίου καὶ τοῦ καλοῦ κυριαρχεῖ.

Ἀρμονικώτατος συνδυασμὸς χρωμάτων, ποικιλία θέλγουσα παραστάσεων, τοπίων καὶ θαλασσογραφιῶν, ἐξιδανικευσις τοῦ γυναικείου ἱματισμοῦ καὶ οἰκειακοῦ καλλωπισμοῦ μὲ τέχνην ἔσχατον ἐπεξεργασμένα. Καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ τῆς βελόνης, ἥτις εἰς τὰς λεπτὰς χεῖρας τῶν μαθητριῶν ἀπέθῃ θαυματουργός. Κατανεῖ δ' ἐπισκέπτης τὸ ἐπαγωγὸν τῆς δυνάμεως τοῦ ωραίου φύλου, τῆς ὁποίας ἂν ἐκάσθῃ ἀπόγονος τῆς Εὗας ἐγνώριζε τὴν θαυματουργὸν ἐπὶ τοῦ ἀσχήμου φύλου ἐπίδρασιν καὶ καταλλήλως ἐξεμεταλλεύετο, θὰ ἀνεκηρύσσετο καὶ μία βασίλισσα.

Τὸ περιεχόμενον τῆς αἰθούσης εἶνε τὸσον ἀπογυμνωτικὸν διὰ τὸν ἄνδρα, ὥστε αἰσθάνεται τὸν δεσποτισμὸν λιποφυχοῦντα καὶ ἐγκαταλιμπάνοντα αὐτὸν τὸ ἔν μετὰ τὸ ἄλλο, τὸ ἄξιοστον, τὸ τραχὺ καὶ τὸ ἐγωιστικόν.

Ἀλλὰ συνήρπασέ με ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἀντὶ περιγραφῆς παρασύρομαι εἰς χρονογράφημα. Ἐπανέρχομαι. Ἀμ' ὥς εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν αἰθούσαν ἀμέσως ἀντιλαμβάνεται τὴν μεθοδικὴν διδασκαλίαν καὶ συστηματικὴν ἐργασίαν, ἡ ὁποία ἔχει γίνεῖ εἰς τὸ ἀνώτερον Παρθεναγωγεῖον καὶ ὅταν λάβῃ ὅπ' ὅφει, ὅτι μόνον τεσσάρων ὥρων διδασκαλίαν καθ' ἑδδομῖδα ἐπιτρέπει τὸ πρόγραμμα διὰ τὸ μάθημα αὐτό, ἐκπληρῶσεται καὶ διὰ τὸ ποσὸν τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας καὶ ἄκων ἀναγκάζεται ὄχι πλέον νὰ συγχαρῇ τὰς Δίδας Χριστ. Νικολοῦδῃ Διευθύντρειαν τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου καὶ Βασιλικὴν Καπετανάκι, τὴν διδάσασαν τὸ μάθημα ἀλλὰ νὰ τὰς ζητωκραυγᾷ, διότι ἀπο-

ρύθως καὶ μὲ τὸσον μικρὰ μέσα κατώρθωσαν τὸσον μεγάλα πράγματα.

Πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῇ εἰσερχομένῃ μία παράστασις ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς κέντημα διὰ μετὰξης ἀρίστης τέχνης ἐφελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπισκέπτου. Εἶνε ἔργον τῆς Διδ. Βασιλικῆς Καπετανάκη τῆς διδασκαλίσσης· παριστᾷ τὸν Λάδαν ἔξω εἰς τὸν ἀγρὸν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἰακῶβ παρουσιάζεται νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν θυγατέρα τοῦ ἱσταμένην παρὰ τὸ πλευρόν του. Ὁ Ἰακῶβ διὰ βελήτητος ὑποκλίσεως, ὀρθῆς γωνίας, χαιρετᾷ τὸν μέλλοντα πενθερόν του.

Παρετήρησα εἰς τὴν ἐπεξεργασθεῖσαν τὴν εἰκόνα, ὅτι ὁ ἦρωας τῆς θὰ κουρασθῇ εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν.

— Ναί, μοὶ ἀπήντησεν ἡ καλλιτέχνης, ἐτοιμότητα, ἀλλὰ θὰ ἀνταμειφθῇ.

Δεξιὰ τῆς εἰκόνης αὐτῆς, ἄλλη εἰκὼν παριστᾷ ἄγγελον ἐπὶ νεφέλῃς, σαλπίζοντα διὰ διπλοῦ κέρατος.

Τὴν Δ' Νικολοῦδῃ, ἥτις εἶχε τὴν εὐγενὴ καλοσύνην νὰ μας δίδῃ ἐξηγήσεις δι' ὅλα, ἠρώτησα ἂν ὁ τῆς εἰκόνης ἄγγελος εἶνε ὁ τῆς Δευτέρας Παρουσίας!

— Εἶνε, μοὶ ἀπήντησεν, ὁ ἄγγελος ὁ σαλπίζων τὸν θρίαμβον τῆς Καρατζᾶ.

Καὶ ἀληθῶς ἡ Δ' Κατίνα Καρατζᾶ μαθήτρια τῆς Δ' τάξεως, ἥς ἔργον εἶνε ἡ ἐν λόγῳ εἰκὼν, κατέχει τὸ ρεκόρ τῶν χειροτεχνημάτων μετὰ τῶν συμμαθητριῶν τῆς.

Πολλὰ ἡδύνατο κάνειῖς καὶ ἔπρεπε νὰ γράψῃ δι' ὅλα τὰ κατὰ σειρὰν ἐκτεθειμένα χειροτεχνήματα ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ πλήρη καὶ λεπτομερῆ περιγραφὴν δὲν θὰ ἐπὶ ἡρώτων αἱ στήλαι τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος», διὰ τοῦτο σποραδικῶς χάριν τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ σημειώνομεν ὀνόματα μόνον τῶν μαθητριῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐκθέσει χειροτεχνήματα χωρὶς ὅμως νὰ χολωθῶσιν καὶ ἐκεῖναι, ὧν τὰ ὀνόματα δὲν προσέπεσαν εἰς τὴν ἀντίληψίν μας ἂν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν εἶνε τῆς αὐτῆς τέχνης.

Εἰς ἐργόχειρα λεπτοτάτης ἐργασίας διακρίνονται τὰ ὀνόματα τῶν Διδῶν Κατίνας Γ. Κουφάκη, Ἀφροδίτης Σ. Βαρδάκη, Ἐλένης Βιριράκη, Μελπομένης Φούμη, Κατίνας Δασκαλάκη, Ἐλένης Δαρατσιανάκη, Καίτης Παπαδάκη, Κλ. Δελμάκη, Ἐλένης Πρωτοπαπαδάκη, Ἀθηνᾶς Μηλιδάκη, Ἀθηνᾶς Πωλιουδάκη, Εὐτέρπης Κονταδάκη, Ἀνθῆς Πετρουλάκη, Ἀργ. Δασκαλογιάννη, Ἀννας Γαμπαδάκη, Εὐανθίας Ἰγγλεζάκη. Καλλ. Λεμπέση, Εἰρήνης Λεκ. κη, Μ. Τωράκη, Ἀγλαίας Σαμωτάκη, Χατζηγεωργιάκη, Στέλλας Κορυλάκη καὶ Κατίνας Μιχαηλεῖ.

Ὅλοι περίπου ἔχουν ἐκθέσει Πάντες τοῦ τοίχου μὲ ἀπλικασίον, ἐπὶ ἱταμίν καὶ ἀτλαζίου, Μαξιλάρια μὲ ἀτλάζι καὶ ἱταμίν, μὲ δίκτι καὶ μὲ ἰσπανικὴν δαντέλλαν, μαξιλάρια ἐπὶ λευκοῦ ὁράσματος ριχειλιὲ καὶ ἀζούρ διὰ κοιτῶνας, Ἐφημεριδοθήκας ἐπὶ ἱταμίν καὶ ἀτλαζίου, Πιεσιόκια μὲ ἀζούρ καὶ Richelieu διὰ τραπέζιας, somen de table διὰ μπουφὲ ἀπὸ ρεντισέλες καὶ περικαλύμματα κομοῦ εἰς λινόν, Φωτογραφιοθήκας μὲ φίλ δὲ φέρ καὶ ἀτλάζι, Νυκτικὲς εἰς χρωματιστὰς βατίστας, Ματινέδες μὲ ρεντισέλες καὶ μεσωφόρια, ὑποκάμισσα καὶ πανταλόνια ἀπὸ ἀζούρ ἀνεδατόν καὶ ριχειλιὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρακτικὰ ἐργόχειρα ἐκ τῶν ἐν χρήσει εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν καὶ ἄλλα τόσα, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσι τὴν καλλιτεχνικὴν δρᾶσιν ὁλοκλήρου τοῦ Παρθεναγωγείου καὶ τῶν ὁποίων ὄχι μὲ τὴν ἄνω ἀναφερομένην σάλπιγγα ἀλλ' οὐδὲ μὲ τυρρηνικὴν θὰ κατώρθου τις νὰ σαλπίσῃ τὸν θρίαμβον.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥΣ

Ἡ πρώτη εἰκὼν ἀριστερὰ εἶνε ὁ κ. Σμιθ, ὑποπρόξενος τῆς Ἀγγλίας. 2) Ἀρθ. Πήλ, Γ. Πρόξενος τῆς Ἀγγλίας. 3) Δελαρὺ, ἀρχηγὸς Διεθνῶν Στρατευμάτων, μετὰ τοῦ ὑπασισταῦ του. 5) Β. Λεμπρέγτ, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἰταλίας. 6) Ὁτρινόσκυ, Ρώσος ἀντισυνταγματάρχης μετὰ τῆς κυρίας του. 7) Λαρ. Φανδρίδης, δικηγόρος καὶ τίσις σύμβουλος μετὰ τῆς κυρίας του. 8) Φρόϊ διοικητὴς Γαλ. πολεμικοῦ 9) αἱ κ. Ἰωσ. Φράγκου, Μισίρ, Λεμπρέγτ καὶ ἡ κυρία Ραγκαβῆ. 14) ὁ κ. Ἐξοχότης ὁ κ. Ζαφειρῆς. 15) ἡ κ. Σμιθ 16) ὁ κ. Ραγκαβῆς. 18. Γραμματεὺς τῆς Α. Ε. μετὰ τῆς κ. Δελαρὺ καὶ τῶν δεσποινίδων καὶ τελευταίος ὁ κ. Ι. Σαουνάτσος ἐρίτης.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Η ΕΥΡΩΠΑΙΑ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΟΝΤΙ ΛΙΩΝΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 15ου φυλλαδίου)

Διὰ τούτων ὁ ἀείμνηστος παιδαγωγὸς δὲν θέλει οὐδὲ ἡδύνατο νὰ ἀρνηθῇ καὶ ἀμφισβητήσῃ τὴν παρὰ πάντων ἀνομολογούμενην ἐπιστημονικὴν καὶ παιδευτικὴν ἀξίαν καὶ ἡθοπλαστικὴν δύναμιν τῶν ἐξέχων καὶ ἀθανάτων ἔργων τῶν ἀρχαίων ἡμῶν συγγραφέων ἀφ' ὧν ἡ σπουδάζουσα νεότης ὡς ἀπὸ πηγῆς πλουσιωτάτης καὶ ἀκενώτου δύναται ἀφθόνως νὰ ἀντλήσῃ τὰ νάματα πάσης σοφίας καὶ γνώσεως, ἐξυπηρετούσης σπουδαίως καὶ ἐπωφελῶς πάσας τὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ αὐτῆς βίου, ἀλλ' ὑποδεικνύει μόνον σαφῶς καὶ τονίζει εὐτόλμως καὶ πειστικῶς τὸ ἄσκοπον, μάταιον καὶ ἀνωφελὲς τῆς διδασκαλίας τῆς πατρίδος ἡμῶν γλώσσης εἰς τὰς μαθητηρίας τῶν Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων ἐν οἷς αὐταὶ ἐπὶ τριετίαν ἢ τετραετίαν διδάσκονται ταύτην.

Εἶνε δὲ δυνατόν, εἶναι εὐκόλον ἐντὸς τοῦ βραχέος τούτου χρονικοῦ διαστήματος τὰ μικρὰ, εὐπαθῆ καὶ ἄωρα τὸν νοῦν κοράσια νὰ ἀποκτήσωσι τὴν δέουσαν ἱκανότητα τῆς κατανοήσεως τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων, ὅπως διὰ ταύτης καρπωθῶσι καὶ μετουσιωθῶσι τὰ σοφὰ καὶ ἀνθρωπιστικὰ διδάγματα τῶν ἐνδόξων ἡμῶν προγόνων καὶ διὰ τούτων διαπλάσωσι καὶ μορφώσωσι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν; Μὴ δὲ καὶ οἱ τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς περατώνοντες μαθηταί, οἱ ἐπὶ ἐπταετίαν ἔλγον διδασκόμενοι τὴν

γλῶσσαν ταύτην δύνανται εὐχερῶς νὰ ἐρμηνεύσωσι καὶ νοήσωσι πᾶν σύγγραμμα; Ἡ κατανόησις καὶ ἐκμάθησις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης παρέχει δυσκολίας πολλὰς πολὺ περισσώτερας, δύναται τις νὰ εἴπῃ, πάσης ἄλλης, διότι ἐν τε τοῖς πεζοῖς καὶ ἐμμέτροις συγγράμμασι τῶν ἀρχαίων δὲν ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ γλωσσικὴ μορφή καὶ τὸ αὐτὸ γλωσσικὸν ἰδιῶμα, ὅπως εἰς τὰς ἄλλας ξένας γλώσσας, ἀλλ' ἔσα συγγράμματα καὶ τόσα γλωσσικὰ ἰδιώματα καὶ γλωσσικοὶ τύποι ὑπάρχουσι, καθότι ἕκαστος τῶν συγγραφέων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ διετύπωσε τὸ γλωσσικὸν πνεῦμα καὶ ὕφος τῆς ἐποχῆς καὶ ἢ ἐγγράφε καὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἔζη. Οὕτω λοιπὸν ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα δὲν παρίσταται ὡς ἐνιαῖα καὶ ἀδιαίρετος, ὁμοιόμορφος καὶ ὁμοιότυπος ἐν πάσαις ταῖς ἐσωτερικαῖς σχέσεσι τοῦ περιεχομένου τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς ἀλλὰ πολλαπλὴ καὶ πολυμερής, ἡ δὲ μελέτη καὶ ἐρμηνεία περιχοπῶν τινῶν τριῶν ἢ τεσσάρων ἀρχαίων συγγραμμάτων ἐξ ἑκατέρου τῶν εἰδῶν τοῦ γραπτοῦ λόγου δὲν ἐξασφαλίζει τελείαν τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης ταύτης οὐδὲ παρέχει, ἐκτὸς γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν τινῶν γνώσεων, πάντας τοὺς ἀναγκαίους γλωσσικοὺς τύπους καὶ γλωσσολογικὰς ἐκείνας μορφὰς ἀφ' ὧν ἐπαρκῶς βοηθούμενος ὁ μαθητευόμενος ἀπροσκόπτως καὶ ἀσφαλῶς νὰ προχωρῇ εἰς τὴν ἐξήγησιν καὶ ἐννοίαν οἰοῦντίποτε συγγραφέως. Ἰνα ἐμβαθύνῃ τις εἰς τὴν φύσιν καὶ τὰς γλωσσικὰς ἰδιότητας ταύτας διακρίνῃ, συναγάγῃ καὶ συνενώσῃ τὰ κοινὰ, οὐσιώδη καὶ γενικά γνωρίσματα τὰ ἐπικρατοῦντα εἰς πάσας τὰς μορφὰς αὐτῆς καὶ κατανοήσῃ οὕτω τὸ βάθος αὐτῆς, δέον νὰ εὐρύνη τὸν κύκλον τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἐφ' ὅσον οἶόν τε περισσώτερον συγγραφέων εἰς τὴν οὐσιαστικωτέραν τῶν ὁποίων κατανόησιν δὲν ἐξαρκούσι μόνον γραμματικαὶ καὶ συντακτικαὶ γνώσεις ἀλλὰ ἀπαιτοῦνται καὶ γλωσσολο-

γικαί, ἀρχαιολογικαί, γραμματολογικαί, ιστορικαί καὶ φιλοσοφικαί ὡς καλῶς γνωρίζουσιν οἱ ἐντρίβεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνίδος γλώσσης. Ἀλλὰ πάντων τούτων, ὡς εἰκός, ἡ γνῶσις ἀπαιτεῖ χρόνον μακρὸν καὶ κόπους ἀτρύτους. Ἀφ' οὗ λοιπὸν τόσον πολὺπλοκος καὶ δύσκολος εἶναι ἡ προγονικὴ ἡμῶν γλῶσσα τί ἐπιζητοῦμεν διδάσκοντες ταύτην εἰς τὰς νεάνιδας; Μήπως σκοπὸς τῆς διδασκαλίας ταύτης εἶναι ἡ γραμματικὴ καὶ συντακτικὴ πολυμάθεια καὶ αἱ τεχνολογικαὶ παρατηρήσεις καὶ ἀναλύσεις τῶν ἀρχαίων κειμένων ὑπὲρ ὧν κοπτόμεθα καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἐλληνικῶν χρόνον διαθέτομεν; Ἐκ τῶν ἀτερπῶν, ἀνιερῶν καὶ ξηρῶν τούτων γνώσεων, τῶν διὰ κόπων καὶ μόχθων, στεναγμῶν καὶ δακρύων κτηθεισῶν τί θὰ ὠφεληθῶσι τὰ ταλαίπωρα ταῦτα πλάσματα; Εἰς τι θὰ χρησιμεύσωσιν αἱ κλίσεις τῶν ἡμι καὶ πίμπρημι, σίναπι καὶ πέπερι διὰ τὸν μετέπειτα πρακτικὸν αὐτῶν βίον; Θὰ ἀποκτήσωσι διὰ τούτων ἀρά γε ἱκανότητά τινα νὰ μεταφράζωσιν ἀπαισίτως καὶ κατ'ανοῶσι βαθέως καὶ τοὺς εὐκολωτέρους τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἢ θὰ ἀποκομίσωσι τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν τὸν ζῆλον, τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπως μόναι τῶν κατόπιν ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν μελέτην διαφόρων ἀρχαίων συγγραμμάτων; Πολλοὺ γε καὶ δεῖ. Δοκιμάσατε τὰς γλωσσικὰς καὶ ἑρμηνευτικὰς δυνάμεις τελειοφοίτου τινὸς μαθητρίδος ἐπὶ τμήματος ἀδιδάκτου ἐνὸς τῶν ἀπλουστέρων ἀρχαίων συγγραφέων καὶ θὰ πεισθῆτε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων. Θὰ ἴδῃτε, ὅτι οὐχὶ προσηκόντως θὰ ἀποδώσῃ ἡμῖν τὴν ἑρμηνείαν τοῦτου, διότι θὰ συναντήσῃ περὶ τὴν ἐννοιαν καὶ τοὺς τύπους λέξεις ἀγνώστους αὐτῇ καὶ προτάσεις καὶ περιόδους συντακτικῶς περιπλόκους, οἱ δὲ γοητευτικοὶ καὶ συναρπάζοντες γλυκύφθογγοι τόνοι τῆς χαριέσσης καὶ τερψιθύμου γραμματικῆς καὶ τεχνολογικῆς συμφωνίας τόσης ἐνέπλησαν θυμηδίας τὰ ἀπαλὰ τῶν κορασιῶν στήθη, τόσον ἡδύως ἐκίνησαν τὰς εὐαισθητοὺς τῆς καρδίας τῶν χορδὰς, διήγειραν δὲ τόσον διάθερμον τὸν ζῆλον καὶ ζῶηρον τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς βασιλίδος τῶν γλωσσῶν, ὥστε εὐθὺς ὡς ἐγκαταλίπωσι τὰ βάρβαρα τῆς κλασικῆς αὐτῶν σχολῆς παραδίδουσιν εἰς τὸ ἀνάθεμα καὶ τὴν βδελυγμίαν ἢ ρίπτουσιν εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων καὶ τὸ πῦρ καὶ γραμματικὴν καὶ συντακτικὴν καὶ ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ εἴ τι ἄλλο ράκος, ἀποσπασθὲν ἀσπλάγχχνος ἐκ τῆς λαμπρᾶς πορφυρίδος τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ τῶν Κρονίωνων καὶ Πατρῶνων τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν θησαυροῦ, πρεσβύτη καὶ ἐκ πνευματικῆς ἀτροφίας καὶ στρέβλης ἐπιδίδονται μετὰ πάθους καὶ μανίας ἀπερισκέπτου εἰς τὴν μελέτην παντοίων μυθιστορημάτων ἀπρεπῶν, διηγημάτων ἀσέμνων καὶ ἄλλων ἐπιβλαβῶν ἀναγνωσμάτων ἐκ τοῦ ὅλεθρίου τῶν ὁποίων περιεχομένου πᾶν αἶσθημα ὑψηλόν, εὐγενές καὶ ἐλληνοπρεπὲς ἐνεκρῶθη καὶ ἐγεννήθη καὶ ἐμορφώθη ἢ ἀθλίᾳ ἐκείνῃ ἡθικῇ, οἰκογενειακῇ καὶ ἐθνικῇ τῆς ἐλληνίδος κατάστασις, ἥτις ἡκιστα ἀρμύζει εἰς τὴν φύσιν, τὸν χαρακτήρα καὶ τὰς ἐθνικὰς αὐτῆς παραδόσεις. Ἄν νῦν ὁ περισσότερος χρόνος τοῦ οἰκιακοῦ βίου τῆς ἐγγραμμάτου Ἑλληνίδος κατατρίβηται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοιούτων ἀεροειδῶν, φαντασιωδῶν καὶ ἐκνευρωτικῶν βιβλίων, ἂν ἐκ τῆς πνευματικῆς ὑπερκοπώσεως καὶ ὑπερδιεγέρσεως νευρασθενῇ, κεφαλαλγῇ, χάνῃ τὸν ὕπνον, τὴν ὄρεσιν, διαρκῶς ἀδικητῇ καὶ προκαλῇ δαπάνας δι' ἰατροῦς καὶ ἰατρικά, ἂν αἰσθάνηται ἀπέχθειαν καὶ περιφρόνησιν πρὸς πᾶσαν ἄλλην τῆς οἰκίας ἐργασίαν ὡς ταπεινωτικὴν, ἐξευτελιστικὴν τῆς εὐγενοῦς ἀνατροφῆς, ἐπιβλαβὴ εἰς τὴν λευκότητα, λειδότητα καὶ διαφάνειαν τῶν ἀδρὸςπλάστων χειρῶν τῆς, ἂν λέγω πάντα ταῦτα συμβάλῃσι ποῖος πταίει; Ποῖος εἶναι ὁ πρῶτος ὑπαίτιος εἰμὶ τὸ σχολεῖον, ἔπερ ἀντὶ νὰ καλλιεργήσῃ καὶ ἀναπτύξῃ ἀρμονικῶς τὰς δυνάμεις αὐτῆς δι' ὅλκου γνώσεων καταλλήλου, τερπνοῦ καὶ ἐπαγωγοῦ ἀντὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τροπὴν πρακτικωτέραν, διευθύνῃσι σύμφωνον πρὸς τὴν ἰδιοφυίαν, τὰς κλίσεις καὶ τὸν βίον τῆς γυναίκος, τοῦ-

ναν ἰὸν συνετέλεσε διὰ πληθώρας γνώσεων ἀφηρημένων, ἀηδῶν καὶ ἀκάρπων εἰς τὴν ἐξασθένησιν καὶ μαρασμὸν αὐτοῦ καὶ τὸ ὠδήγησεν εἰς τὸν ἰδεώδη κόσμον τῆς ρέμβης καὶ τῶν φαντασιῶν διὰ νὰ ζῇ μὲ ἐλπίδας φρούδας, μὲ χιμαίρικὰ ἰνδάλματα καὶ σκιάς φευγαλέας; Τί πταίουσιν αἱ θυγατέρες, αἱ ἀδελφαὶ καὶ αἱ σύζυγοι ἡμῶν ἂν δὲν γνωρίζωσι νὰ μαγειρεύωσιν, νὰ ράπτωσι, νὰ πλύνωσι, νὰ σιδερώνωσιν, ἂν δὲν γνωρίζωσι νὰ διευθύνωσι τὸν οἶκον, ἂν οὐδεμίαν ἀγάπην αἰσθάνωνται πρὸς τὰ οἰκιακά ἔργα ἀφ' οὗ δὲν ἐδιδάχθησαν ταῦτα οὔτε ἐν τῇ σχολείῳ οὔτε ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀφ' οὗ οὐδεὶς διήγειρε καὶ ἐνέπνευσε εἰς αὐτὰς τὸν πρὸς τὰ ἔργα ταῦτα ζῆλον;

(Ἐπεὶ συνέχεται)

ΝΙΚΟΛ. ΚΟΥΤΙΜΟΣ
δημοδιδάκταλος

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΣΥΛΛΕΧΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ὑπὸ ΝΙΚ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ δικηγόρου

«Τ' ἀποφθέγματα ἀγράφου φωνῆς
εἰσιν εὐστογμήματα».

Διογένης Λαέρτιος

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου]

326. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, εἴτινες φαίνονται ἐκ γενεῆς ἱκανοὶ εἰς ὅλα, οἵτινες ὅμως εἰς οὐδὲν εἰσι καλοὶ ἐλλείπει οὐαθερότητος.

327. Ὑπάρχουσι δύο πράγματα, τὰ ὅποια δὲν γνωρίζονται εἰμὶ εἰς δύο περιπτώσεις: ἡ ἀγχίνουα ἐν ὧραι κινδύνου καὶ ἡ φιλία ἐν τῇ συμφορᾷ.

328. Ὁ ἄνθρωπος, οὗ ἡ φυσικὴ ἱκανότης εἰς οὐδὲν χρησιμεύει, δὲν ἔχει πολλάκις ἀνάγκην ἢ μιᾶς εὐκαιρίας ὅπως ἐπιδείξῃ ἀδύην.

329. Οἱ μεγάλοι οὐδέποτε τυγχάνουσιν εἰλικρινῶν φιλοφρονήσεων ἢ διαν μανθάνωσι νὰ ἱππεύωσιν· ὁ ἵππος ὅστις δὲν γνωρίζει νὰ ὑποκρίνηται, ἐξ ἴσου ρίπτει κατὰ γῆς ἢ ἀγέμονα, ὥς καὶ ἕνα ἱπποκόμον.

330. Ὁ κακεντρέχης δὲν δύναται νὰ γενῇ τῶν θελημάτων τῆς φιλίας.

331. Ἡ ἀρετὴ εἶνε τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν· πᾶς ἄλλος πλοῦτος εἶνε ἀνεμώλιος.

332. Κινδυνεύει νὰ καταστῇ φανλοήτης ὁ ἀσθενὴς τὸν χαρακτηρεῖ.

333. Ὁ μεγαλοφυὴς ἔχει ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἰσχὺν καὶ ἐπιρροὴν ἀκαταμάχτην.

334. Μόλις ὁ αὐτῆς αἰσθανθῇ ἀνακούφισιν τινα εἰς τὰ δεινὰ τοῦ ἐλπίζει, ὅτι ἡ τύχη ἔλαυσε νὰ τὸν καταδιώκῃ.

335. Θὰ ἡδύνατο τις νὰ θεραπεύσῃ τοὺς πλείους ἀσθενεῖς βελαιῶν αὐτοῦ, οἱ δὲν διατρέχουσι τὸν κίνδυνον νὰποθάνωσι.

336. Ὁ μὴ κωλύων τὴν διάπραξιν ἐνὸς ἐγκλήματος καίτοι ἡδόναιτο, θεωρεῖται τρόπον τινὰ συμμετέχων τοῦ ἐγκλήματος τούτου.

337. Οἱ ὀφθαλμοὶ οὐδὲν βλέπουσιν, εἴαν ὁ νοῦς ἢ ἡ καρδιά δὲν βλέπῃ μετ' αὐτῶν.

338. Εἰς τίτλος, οἰοσθήποτε καὶ ἂν ἦ, δὲν εἶνε τίποτε, εἰάν οἱ φέροντες αὐτὸν δὲν εἶναι ἀφ' ἑαυτῶν μεγάλοι.

339. Ἡ ἀληθὴς εὐδελεία ἀνυψοῖ τὸ πνεῦμα, ἐξευμενίζει τὴν καρδίαν καὶ κρατίνει τὸ θάρρος.

340. Ὁ φόβος τοῦ νὰ κάμωμεν ἀγνώμονα, ἢ ἡ δυσασέσκεια ὅτι εὖρομεν τοιούτους, δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πράττωμεν τὸ καλόν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΧΟΛΙΚΑ

Ἀνώτ. Παρθεναγωγείον Ἡρακλείου

Ἐφοίτησαν ἐν ὅλῃ 174, προήχθησαν 78, ἐπανεξεταστέαι 60, ἀπερρίφθησαν 8 καὶ ἀπεκλείσθησαν ἢ ἀπεφοίτησαν 28.

Διδασκαλείον Ἡρακλείου

Ἐφοίτησαν 55 διδασκαλισταὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ τάξει, πρωτοβάθμιοι ἀνεκηρύχθησαν 23, δευτέρας τάξεως 25, τρίτης 2 καὶ μετεξετάσιμοι ἔμειναν 5.

Ἡ Δημοτικὴ Ἐκπαίδευσις ἐν τοῖς Νομοῖς Σφακίων καὶ Χανίων.

Κατὰ τὸ παρελθὸν σχολ. ἔτος ἐλειτούργησαν 190 δημοτ. σχολεῖα, ἐν οἷς ἐφοίτησαν 6,650 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι. Ἐν τούτοις συγκαταλέγονται 37 παρθεναγωγεῖα χριστιανικὰ ἐν οἷς ἐφοίτησαν 1500 μαθήτριαι, 2 μουσουλμανικὰ μὲ 280 μαθητρίαι καὶ 9 μουσουλμανικὰ ἀρρεναγωγεῖα ἐν οἷς ἐφοίτησαν 500 μαθηταί. Διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων τοῦ ὧν δαπανῶνται μηνιαίως ὑπὲρ τὰς 15 χιλ. δραχμῶν.

— Ἡ ἐν Ἀθῆναις ἐκδιδομένη ἔγκριτος ἐφημερίς «Ἀγὼν» ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νομομαθοῦς κ. Ἰ. Λαμπρίδου μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει καὶ τὰ ἑξῆς :

Ὁ νέος νόμος περὶ μονιμότητος τῶν ὑπαλλήλων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως ἤρχισε νὰ φέρῃ τοὺς πρώτους ἀγαθοὺς καρπούς, οὐχὶ ἀμίختους, ὥς πάντοτε συμβαίνει εἰς τὰς ἐπὶ κρείττω μεταβολάς, πολλῶν πικριῶν. Ἐξασφαλισθέντες ἀπὸ παντὸς κινδύνου, ὃν οἱ μεταπράται τῶν κοινῶν, οὕς βουλευτὰς καλοῦμεν, ἐπέσειον κατὰ παντὸς εὐσυνειδήτου καθήκοντος, οἱ ἀτυχεῖς ἐργάται τῆς μορφώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἱ διδάσκαλοι, βαρὺν κατήνεγκον τὸν πῆλεον τῆς δικαίας κρίσεως κατὰ τῶν ἀμελῶν μαθητῶν, εἰς ἑκατοντάδας δὲ ὅλας ἀριθμοῦνται εἰ ἀπορριφθέντες ἐκ τῶν Γυμνασίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. Ὅλοι οὗτοι ἀπερρίφθησαν, διότι ἀπέτυχον οἰκτρῶς ἐν τῇ κυριωτάτῃ μαθήματι, τοῖς ἑλληνικοῖς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέτυχον ἐν τῇ νομίμῃ σταδίῃ τῆς προόδου τῶν, ἐν τῇ σχολείῳ, κατέφυγον καὶ πάλιν εἰς τὴν βυπαρὰν πηγὴν, ἐξ ἧς ἀναβλύζει τὸ δηλητηριάζον τὸ ἀγνὸν αἷμα τῆς φυλῆς πῶς, εἰς τὴν πολιτικὴν. Συλλαλητήρια συγκροτοῦνται, διαμαρτυρίαι δημοσιεύονται, κάτωθεν δ' αὐτῶν ὑφέρπει τῶν βουλευτῶν ἢ ἐπὶ τὰ ὑπουργεῖα πίεσις, ὥπως οἱ ἀπορριφθέντες μετεξετασθῶσι καὶ πλουτισθῇ ἡ κοινωνία στοιχείων, ἐξ ὧν ἐν τῇ μέλλοντι βάρος μόνον θὰ αἰσθανθῇ, ὅσον βάρος αἰσθάνεται σήμερον ἐκ τῆς παντοειδοῦς ἀμαθείας, ὀλιγωρίας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, ἐγκληματικῆς ἀδιαφορίας, αἰτινες πληροῦσιν ὅλους τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἄν ἡ κυβέρνησις ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς πιέσεις ταύτας, τὸ ἥμισυ τῶν ἀγαθῶν τοῦ τελευταίου νόμου θὰ ματαιωθῇ ἐπὶ ἀνυπολόγιστον ζημίαν τοῦ ἔθνους.

— Ἐν ταῖς Ἀθηναίκαῖς ἐφημερίσις ἀνέγνωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἀρσακείῳ ἀπονομῇ τῶν βραβείων τοῦ τε Παλαιῦ καὶ Μποτασεῖου, ἡτις πανηγυρικῶς ἐγένετο ἐν συρροῇ ἀρκετοῦ ἐπιλέκτου κόσμου τὴν Κυριακὴν 23 παρελθόντος Ἰουνίου, τοῦ πρώτου βραβεῖου ἔτυχεν ἡ ἐκ Ρεθύμνης καταγομένη ἐπιμελὴς μαθήτρια Ἐλίζα Πετυχάκη, τιμήσασα οὕτω ἐν τῇ προσώπῳ αὐτῆς καὶ τὴν πατρίδα καὶ ἐπαρχίαν τῆς.

Τοῦ δευτέρου ἔτυχεν ἡ ἐκ Ναυπλίου Ἀθηνᾶ Ἀναστασάκη, ἐπαίνου δὲ ἔτυχον τοῦ μὲν πρώτου ἡ ἐκ Ψαρρῶν Αἰκατερόη Βρατσάνου, τοῦ δὲ δευτέρου ἡ ἐκ Πατρῶν Ἄννα Δριβελοπούλου.

Εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαγωνισμοὺς ὡς θέμα ἐτέθη «Τίνα ὑπὸ τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα εἰς τὰς Ἑλληνίδας».

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἑλβετίας ἡ ἐξαγωγή ὥρολογίων ἐξ Ἑλβετίας ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1906 εἰς 150,401,527 φρ. ἔναντι 131,290,416 φρ. κατὰ τὸ 1905 ἤτοι παρουσιάζουν αὐξήσιν 19,111,109 φρ. ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ἡ ἐξαγωγή αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ ρεκόρ ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων αἰτινες περτηρήθησαν μέχρι τοῦδε, ἀποδεικνύει δὲ ὅτι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐγχώριος αὐτῇ βιομηχανία τῆς Ἑλβετίας, ἡτις ἀπασχολεῖ χιλιάδας ἐργατῶν εἰς τὸ διαμέρισμα Βῶδ, εὐημερεῖ πλέον ἢ ἄλλοτε. Τὸ κέντρον τῆς ὥρολογικῆς βιομηχανίας εἶναι ἡ πόλις Σῶ-δὲ-Φόν. Τὸ παρελθὸν ἔτος 4,462,071 ὥρολόγια ἐκ νίκελ καὶ μετάλλου, 3,135,991 ὥρολόγια ἀργυρᾶ καὶ 1,010,335 χρυσᾶ κατασκευάσθησαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

— Ἡ σπορὰ τῶν τεύτλων ἐγενικεύθη ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, ἤρχισαν δὲ ἀπὸ τοῦδε ἐκδιδομέναι στατιστικαὶ περὶ τῆς δι' αὐτῶν καλλιεργηθείσης ἐπιφανείας. Ὁ ἐν Μαγδεβούργῃ εἰδικὸς οἶκος Ἰακχέρων τοῦ κ. Otto Liecht ὑπολογίζει τὰς σπορὰς τῶν τεύτλων ἀνὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας εἰς 1.834,000 ἕως 1.935.000 ἑκτάρια ἐνῶ κατὰ τὸ 1906 εἶχον σπαρῇ 1.810.599 ἑκτάρια. Ἀφ' ἑτέρου δὲ κ. O. Liecht ὑπολογίζει τὴν σπορὰν εἰς 1.803.000 ἕως 1.888.000 τὸ πολὺ ἑκτάρια.

— Ἐντὸς τῆς τελευταίας πενταετίας ἡ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγή ἐπίπλων εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἔλαβε μεγίστην ἀνάπτυξιν, ὀφειλομένην ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰς συνηθείας καὶ ἑξῆς τοῦ ἰθαγενοῦς πληθυσμοῦ, ὅστις ἤρχισε νὰ μιμῆται τοὺς Εὐρωπαίους, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἑλλειψιν βιομηχανίας, τὰ μικρὰ τῆς ὁποίας προϊόντα εἶναι ἀνάξια λόγου καὶ δὲν δύνανται νὰ συναγωνισθοῦν ὡς πρὸς τὰς τιμὰς μὲν πρὸς τὰ αὐστριακὰ καὶ ἰταλικά ἢ πρὸς τὴν στερεότητα δὲ πρὸς τὰ γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ ἐπιπλα.

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

[Ἐκ τῶν ἀνεκδότων μεταφράσεων Ν. Καρδατάκη]

Πλησίον τῆς Πράγας, ἐν μέσῳ ρωμαντικωτάτου δάσους ὑπῆρχεν ἀπλουστάτη οἰκία ἀνήκουσά ποτε εἰς τὸν διάσημον μουσουργὸν Δουσέκ.

Ἐν τινὶ ἀθλίῳ δωματίῳ τῆς οἰκίας ταύτης εἶχε συσσωρευθῇ μίαν παγερὰν νύκτα τοῦ Δεκεμβρίου ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀρχιμουσικοῦ Λεοπόλδου Μόζαρτ, ἀποτελουμένη ἐκ τῆς συζύγου τοῦ Σαρφίας καὶ τῶν τέκνων τοῦ Βόλφγαν, ἡλικίας ἐννέα ἐτῶν καὶ τῆς Φρεδ μεγαλειτέρας κατὰ δύο ἔτη.

Ἡ στέρησις τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἐδασίλευεν ἐν αὐτῇ. Μία πένθιμος σιγὴ, ἣν ἕκαστος ἐφοβεῖτο νὰ διακόψῃ, ἐπέβη τὰ στήθη τῶν δυσμοίρων ἐκείνων πλασμάτων. Ἡ μήτηρ ἔρραπτε, μελαγχολικῶς προσβλέπουσα ἐνίοτε τὰ τέκνα τῆς, ὁ πατὴρ ἀνεγίνωσκε βιβλίον, ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ ὁποίου ἀνεγνώριζε τις τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἡ θυγάτηρ ἔπλεκε μαλλίνην περικνημίδα, καὶ ὁ υἱός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τινων στιγμῶν ἤρξατο περιστρεφόμενος γύρωθεν τῆς τραπέ-

ζης τῶν τριῶν, μὴ δυνηθεῖς νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν των διὰ τῶν μανιωδῶν περιστροφῶν του, ἔδραμεν ὀργίλως πρὸς τὸ ἐν τῇ γωνίᾳ ἡμιτεθραυσμένον κλειδοκυμβάλον, ἐκαθέσθη μετὰ κόπου ἐπὶ τοῦ πρὸ τοῦ μουσικοῦ ὄργάνου ὕψηλῳ σκίμπος καὶ ἤρχισε νὰ πλῆκτῃ τὰ πλῆκτρα μετὰ τόσης δεξιότητος, ἣν δὲν ἡδυνάτο τις οὐδὲ κἂν νὰ φαντασθῇ δι' ἐν τόσον ἀσθενὲς καὶ μικρὸν πλάσμα. Αὐθωρεῖ ὁ πατὴρ ἔπαυσε νὰ ἀναγινώσκῃ, ἡ μήτηρ νὰ ράπτῃ καὶ ἡ θυγάτηρ νὰ πλέκῃ, γοητευθέντες ἐκ τῆς ἐνθέου μελωδίας, ἥτις ἐξήρχετο ἐκ τοῦ κλειδοκυμβάλου.

— Ἐλθέ νὰ σε ἀσπασθῶ, ἔλθε ἔξωχε Βόλφγαν, ἐκράυγασεν ὁ πατὴρ τοῦ θαυμασίου παιδὸς μετ' ἐνθουσιασμοῦ καλλιτέχνου μᾶλλον ἢ πατρὸς, ἔλθέ, διότι ἂν ὁ πατὴρ τῆς ζωῆς δὲν ἀφαίρεσθαι προῶς τὴν ζωὴν σου θὰ γίνῃς μέγας συνθέτης!

— Πτωχὸν παιδίον! ἐξηκολούθησε μετὰ πικρίας, διατὶ νὰ μὴ εἶμαι πλούσιος νὰ σε συνδράμω.

— Πές μου, πατέρα, διέκοψεν ὁ παῖς ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν θωπειῶν τοῦ πατρὸς, πότε θὰ φάμε; ἐγὼ πεινῶ!

— Ταλαίπωρον τέκνον! ἐπέταξεν ἡ μήτηρ μετ' ὀδυνηρᾶς φωνῆς καὶ ἐγερθεῖσα ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἐρμαρίου τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου καὶ τὸ προσέφερεν εἰς τὸ παιδίον.

— Φάγε, παιδί μου, τῷ εἶπεν ἀπομάσσουσα ἐν δάκρυ, φάγε, διότι δὲν ἔχω φεῦ! ἄλλο τι νὰ σοῦ δώσω.

— Καὶ διὰ τὴν Φρέδ; ἠρώτησε τὸ παιδίον λαμβάνον τὸν ἄρτον.

— Ὑπάρχει καὶ ἕτερον τεμάχιον δι' ἐκείνην, ὅταν πεινάσῃ.

— Καὶ δι' ἐσέ, καλὴ μαμά;

— Ἐγὼ δὲν πεινῶ, τέκνον μου.

— Καὶ διὰ τὸν πατέρα; ἐπέμενε τὸ παιδίον.

— Δὲν πεινᾷ ἐπίσης, ἐπανέλαβεν ἡ μήτηρ, μὴ δυνηθεῖσα νὰ συγκρατήσῃ ἐπὶ πλέον τὰ δάκρυά της. Τότε ἠγέρθη ἡ θυγάτηρ καὶ ἐρρίφθη ὀλολύζουσα εἰς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας. — Δὲν ὑπάρχει ἄρτος οὔτε δι' ἐσέ, οὔτε διὰ τὸν πατέρα καὶ διὰ τοῦτο λέγετε ὅτι δὲν πεινάτε, καὶ ἐγὼ λοιπόν, ἀγαπητὴ μου μαμά, δὲν πεινῶ! — Δὲν πεινῶ, καλὴ μου Φρέδ, δὲν πεινῶ, φάγε τὸν ἄρτον σου ἐν ἡσυχίᾳ. — Δὲν θὰ τὸν φάγω μαμά μου, ἂν δὲν φάγῃς καὶ σύ, ἐπανέλαβε μετὰ σοδαρότητος ἡ φιλόστοργος θυγάτηρ. — Καὶ ἐγὼ θὰ δώσω ἐκ τοῦ ἰδικοῦ μου τοῦ πατρὸς, εἶπεν ὁ παῖς, κόπτων τὸν ἄρτον του εἰς δύο ἴσα μέρη καὶ δίδων τὸ ἐν εἰς τὸν κλαίοντα πατέρα του. — Πάρε λοιπόν, πατέρα! ἐπέμενε ὁ παῖς κρούων διὰ τοῦ μικροῦ ποδὸς του τὸ δάπεδον, πάρε, ἐξηκολούθησεν, ἢ ἄλλως ὅσον εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὀνομάζομαι Βόλφγαν Μόζαρτ, τόσον εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν θὰ ἐγγίξω τὸν ἰδικόν μου. Ἐν δάκρυ ἔρρευεν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ γέροντος ἀρχιμουσικοῦ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τοῦ ἄρτου, τὸ ὅποιον ὁ υἱὸς του τῷ προσέφερεν. — Πράξον ὥπως τὰ παιδιά θέλουν, εἶπεν εἰς τὴν κλαίονσαν σύζυγόν του, λαμβάνων συγχρόνως ἐκ τῶν μικρῶν χειρῶν τὸν ἄρτον, νομίζων δὲ ὅτι ὁμιλεῖ καθ' ἑαυτὸν προσέθεσε μεγαλοφώνως:

— Θεέ μου διατὶ εἶμαι τόσον πτωχός;

— Εἶσαι λοιπόν πολὺ πτωχός, πατέρα; ἠρώτησε τὸ παιδίον μετὰ συγκινητικῆς ἀφελείας.

— Φεῦ! πλέον ἢ πτωχός, υἱέ μου, ἀπήντησε στενάζων ὁ ἄτυχος πατὴρ, καὶ ὅμως τέκνα ἀγαπητά ἀφ' ὅτου ἐγεννήθητε καὶ πρότερον, δύναμαι νὰ εἰπῶ ἀφ' ὅτου ἐνουμφεύθη, δὲν ἐφείσθην οὐδενὸς κόπου, ὅπως ἐπαρκέσω εἰς τὴν συντήρησιν δύο οἰκογενειῶν, τὴν τῆς μητρὸς μου καὶ τὴν τῆς συζύγου μου. Ἄν ἡδυνάμην, προσφιλῇ παιδί, νὰ σὰς ἀπαριθμήσω τὰς δαπάνας, εἰς ἃς ὑπεδλήθην συνετεῖα ἀσθενειῶν, τοκετῶν καὶ θανάτων πολυκλαύσιων ὑπάρξεων, θὰ ἐννοοῦσατε κάλλιον τὴν παροῦσαν κακοδαιμονίαν μας.

— Εἶνε ἀληθές, διέκοψεν ἡ σύζυγος διὰ φωνῆς τρεμούσης ἐκ συγκινήσεως ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦτου μεταστάντων οἰκειῶν της.

Τὰ παιδιά ἤκουον κρατοῦντα ἄθικτον τὸν ἄρτον των.

— Τὸν βίον μου ἀφιέρωσα, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀρχιμουσικός, ἵνα σὰς καταστήσω ἱκανοὺς νὰ ἐπαρκέσητε εἰς τὰς ἀνάγκας ἐντίμου βίου. — Καὶ εἰς τὰς τοῦ ἰδικοῦ σας καὶ τοῦ τῆς μητρὸς, πάτερ μου, διέκοψεν ἡ Φρέδ. — Πραγματικῶς ἀδελφὸί μου, προσέθεσεν ὁ Βόλφγαν μετὰ σδαρῶ ὤφους, ἀφοῦ ὁ πατὴρ εἰργάσθη δι' ἡμᾶς, δυνάμεθα ἐπίσης νὰ ἐργασθῶμεν δι' ἐκείνον καὶ διὰ τὴν μητέρα — Ἄλλ' εἰσαι πολὺ μικρός, ἀγαπητέ μου Βόλφγαν, διὰ νὰ ἐργασθῇς, εἶπεν ὁ πατὴρ βαθύτατα συγκεκινημένος. — Πολὺ μικρός! ἀπήντησεν ὁ ἐμπνευσμένος μικρὸς μουσουργός, χολωθείς ἐκ τῆς φιλοστόργου πατρικῆς παρατηρήσεως, πολὺ μικρός! ἀλλ' αἰσθάνομαι μεγάλα! — Πολυφίλητον τέκνον! ἐπιθύρῃσεν ἡ μήτηρ, θωπεύουσα διὰ τῆς λευκῆς ὀστεώδους χειρὸς της τὴν ξανθὴν κόμην τοῦ παιδός, δύνασαι σύ, ὁ τόσον λεπτοφυὴς νὰ κοπιᾷς δι' ἡμᾶς; καὶ τί θὰ κάμῃς; — Θὰ παραδίδω μαθήματα κλειδοκυμβάλου! ἀπήντησεν ὁ Βόλφγαν ὑπερηφάνως.

Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐμειδίασαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δακρύων των.

[Λαλοῦνται]

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

114) Γρήγος. γ11 γ11.

Ἐστάλη παρὰ τῆς Δοῦ Β. Κ. Γερακάρη

145) Αἶνιγμα.

Τέσσαρες εἶμεθα ἀδελφοὶ ὁ εἰς μακρὰν τοῦ ἄλλου καὶ καταλαμβανόμεθα ὑπὸ θυμοῦ μεγάλου.

Ὁ εἰς τὸν ἄλλον πολεμᾷ καὶ εἰς τὸ κενὸν τὸν σπρώχνει καὶ ὅστις νικᾷ εἰς ἡμῶν εὐθὺς τοὺς ἄλλους διώχνει.

Ἄνοιξε τὸ παράθυρον ἂν θῇς νὰ μᾶς γνωρίσῃς, ἐν τούτοις ὅμως πρόσεχε νὰ μὴ κρουολογήσῃς.

Ἐστάλη παρὰ Γ. Μ. Θεοδωράκη

146) Αἶνιγμα.

Ζῶν εἶνε τὸ πρῶτόν μου, ἄνθη τὸ δευτέρον μου.

Στὰς χώρας τρέξε λύτα μου νὰ βρῇς τὸ σύνολόν μου.

Ἐστάλη παρὰ τῆς Ὁρειᾶδος τῆς Χίου.

147) Αἶνιγμα.

Ἐνθὲν εἶμαι θάλασσα τὰ περίξ περιβρέχω τὴν Σκύλλαν καὶ τὴν Χάρυβδι ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἔχω.

Συντρίβεται δ' ὅτι περᾷ καὶ θάπτεται εἰς χάος, πλὴν μὰ πλέει ἐν αὐτῷ σχεδία ἀνάως.

Ἐστάλη παρὰ Θ. Ρωϊδάκη.

Βραβεῖα

Α'. Οἱ λύται θὰ λάβωσι τὸν Ὀδυσσεῖ Ἀνδροῦτσον ἐκ τῆς πατριωτικῆς Βιβλιοθήκης.

Β'. Ὁλοκληρὸν τὴν σειρὰν τῶν προηγουμένων φυλλαδίων τοῦ «Κρητικοῦ Ἀστέρος» καὶ ἐπαινῶν.

Λύσεις 16^{ου} φυλλαδίου

Αἶνιγμα 137. Ἀπὸ—στόλος—Ἀπόστολος.

» 138. Γῆ—γῦψ—ὕψος.

» 139. Λύπη—λίπος.

» 140. Ἡ κολοκύνθη καὶ κολοκύθα.

Ἐρωτήσεις 141. α') Διότι ἀρχίζει ἀπὸ φωνῆν.

β') Ὁ Νάξιος.

» 142. Ἑλλάς, Γαλλία, Ρωσία.

» 143. Ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ εἶναι ἀδελφαί.

Λύται 16^{ου} φυλλαδίου

Ἐκ τῶν βραβείων τὴν «Εὐτυχίαν» λαμβάνει ὁ κ. Ι. Γ. Καλαϊσάκης καὶ τὸν «Κυνηγόν» ἡ Ὁρειὰς τῆς Χίου, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπαινῶν.

Τύποις Μ. Ι. Σαλιβέρου—Χανία